

ÖZBƏKİSTANIN FƏRQANƏ VADİSİNDƏ NEFT-QAZ YATAQLARININ KOMPLEKS GEOFİZİKİ ÜSULLARLA BİRBAŞA AXTARIŞ İŞLƏRİNİN NƏTİCƏLƏRİ BARƏDƏ

Ə.Q.Novruzov, V.Q.Qədirov, M.Ə.Mahmudova, Ə.S.Həsənov, M.A.Bəkirov, A.F.Şəkərəliyev

Azərbaycan, SOCAR “Neftqazəlmətdəqiqatlayihə” İnstitutu

Özbəkistan Respublikasının Fərqanə vadisində neft-qazla əlaqədar nisbətən perspektiv sahələrin aşkarlanması məqsədi ilə seysmik (sınan dalğa üsulu-SDÜ), qravimetrik və maqnitometrik kəşfiyyat işləri aparılmış, neft-qaz yataqlarının birbaşa axtarış metodikası Fərqanə vadisində məlum Palvantaş yatağında sınınmış və Uçtol, Kutarma sahələrində tətbiq edilmişdir.

SDÜ materiallarına əsasən hodoqraflar, sınan dalğaların amplitud qrafikləri, seysmik kəsilişlər qurulmuş və sərhəd sürəti təyin edilmişdir. Seysmik məlumatların dinamik təhlili əsasında, geoloji məlumatlar nəzərə alınaraq yataq tipli anomaliyalar (YTA) sərhədlənmişdir.

Qravimetrik və maqnitometrik məlumatlar da emal və interpretasiya olunaraq, ağırlıq qüvvəsi və geomaqnit sahənin iki və üçölçülü təsvirləri, həmçinin, lokal qravitasiya anomaliyalarının sahə üzrə paylanma xüsusiyyətləri analiz olunmuşdur. Tədqiqat sahələrində yüksək intensivlikli lokal qravitasiya maksimumları, sahənin tektonik vəziyyəti ilə əlaqədar yeni məlumatlar və neft-qazlıqla əlaqələndirilən YTA-lar müəyyənləşdirilmişdir. Alınmış seysmik, qravimetrik və maqnitometrik məlumatların müqayisəli təhlili aparılmış, müxtəlif üsullarla aşkar olunmuş, YTA-ların bir-birlərini təsdiqlədikləri müəyyənləşdirilmişdir. Kutarma və Uçtol sahələrində neft-qaz yataqları proqnozlaşdırılmış və Kutarma sahəsində axtarış quyularının yeri təklif edilmişdir. Sonrakı dərin qazma nəticəsində Kutarma sahəsinin perspektivliyi təsdiq olunmuşdur.